

AKCE V TOVAČOVĚ

- **30. 3.** Otevření zámku – koncert pěveckého sboru Moravští Madrigalisté v zámku
- **1. 6.** Hanácké slavnosti – přehlídka vystoupení hanáckých souborů z okolí
- **28. 6.** Noční prohlídky zámku – netradiční noční prohlídky zámku
- **červen** – Řezbářské dny – prodejní a prezentační výstava

- řezbářských a truhlářských prací žáků SOU a OU Tovačov
- **9. 8.** Tovačovský portál – folkový festival v zámeckém parku
- **28. 9.** Svatováclavské hody v Tovačově
- **říjen** – Výlov Hradeckého rybníka
- **26. 10.** Koncert na ukončení zámecké sezóny

CO LZE VIDĚT ZE SPANILÉ VĚŽE

Při dobrém počasí lze z 96 metrů vysoké věže tovačovského zámku dohlédnout na všechna pohoří a kopce, které Hanou obklopují. Věže úctyhodně nepřehlédnutelného barokního kostela v nedalekém Dubu určují základní orientaci – leží od zámecké věže přímo na sever. V tomto směru je možné vidět špičky věží Olomouce a nad nimi známou dominantu Svatého Kopečku, za kterým se zvedá podhůří Nížkého i Hrubého Jeseníku. Když pootočíte zrak trochu k východu, zahlédnete hrad Helfštýn a za ním křivky Oderských vrchů. Na jejich úpatí nelze přehlédnout charakteristické komíny přerovské chemičky. Vřsky se pak rozplývají do širokého údolí Moravské brány. Druhý břeh její kolíčky tvoří ve východním podhledu od Tovačova

Hostýnské vrchy. Když budete mít štěstí a k němu navíc i dalekohled, budete moci zahlédnout vedle kopule poutního kostela na Hostýně i bílý stožár a lopatky větrné elektrárny na sousedním vrcholku. V dalším horizontu vystupují za Hostýnskými vrchy i hřebeny Beskyd. K jihovýchodu je vidět na Vizovickou vrchovinu a na hřeben Bílých Karpat s jejich nejvyšším vrcholem, Velkou Javořinou. Jižním směrem od Tovačova leží Litenčické vrchy, za nimi Chřiby a Ždánický les, za kterými vyukují při pohledu k jihozápadu i nejvyšší partie Pálavy. Západním směrem je vidět Drahanská vrchovina a před ní trasa k Brnu, k severozápadu pak hřbet Moravskotřebovské brázdy a za ní vpravo masív Králického Sněžníku.

PĚŠKY I NA KOLE

Rybníky dodaly Tovačovu jeho návštěvníckou specialitu. Procházka mezi obrovskými starodávnými duby ve stínu hráze Zámecké, Skašovské, Annovské nebo kolem rybníku Kolečko patří mezi nezapomenutelné zážitky. Je to ornitologický ráj, tvrdí znalci. Jásají tu prý i mykologové, protože tu roste řada houbařských rarit – například hřib kavkazský či medotřpy. Také stojí za to jít se podívat na rozhrdlí, čili soutok Moravy a Bečvy. Ten se nachází zhruba tři kilometry od města a je počátkem přírodní rezervace lužního lesa Zástudánčí. Haná je vhodná pro jarní i podzimní cykloturistiku. Proč? Na rovinách totiž odpadají nepříjemnosti dlouhých chladných sjez-

dů, při kterých křehnou nejen prsty na rukou. Ostatně – ze severu sem od dubského poutního chrámu míří značená cyklotrasa – Moravská stezka. Dál pokračuje do Lobodic a lužním lesem na březích Malé Bečvy do Zářičí a Chropyně. V sedle bicyklu je také pěkná vyjížďka podél mlýnského náhonu do blízkého Kojetína. Tři kilometry před městem, v obci Uhřetice, můžete navíc zhlédnout evropskou raritu – totiž říční shybku čili sifon, což je křížení řeky Valové a Bolelouckého náhonu 500 metrů severně od obce. Tuto technickou památku si můžete představit třeba jako most, díky kterému jedná řeka podtéká druhou. Další podobné zařízení prý mají až v Nizozemsku.

→ Ale mlha nemlha, Tovačov zůstane už provždy jedním z nejstarších renesančních měst v českých zemích. Vstupní zámecký portál je dokonce vůbec nejstarší středoevropskou renesanční památkou na sever od Alp. Jeho vznik je datován k okamžiku, kdy Kryštof Kolumbus objevil břehy Ameriky – do roku 1492.

Na rozdíl od plejády zámekých dámských strašidel, libujících si zpravidla v mlžné bílých závojnách robáků, se tovačovská noční matrona zhlédla v důstojné černi. Duch španělské šlechtičny Maria Maxmiliana Manriques de Lara hledá po nocích na šancích své mrtvé děti, které byly v Tovačově pohřbeny. Černá Maria byla ženou zakladatele zámeckého parku Vratislava z Pernštejna. Ten patřil k majitelům zámku v 16. století. Vratislavova manželka měla 22 nebo 23 dětí. Jejím zřejmě nejznámějším potomkem byla Polyxena z Pernštejna.

Ve městě stojí za zhlédnutí historické renesanční náměstí z roku 1475. Nejceněnější budovou je samotná radnice s renesančním portálem. Kašna upro-

střed pochází ze 17. století. Pozoruhodný klenot skrývá také zdejší barokní kostel, kde je vystavená plastika gotické madozny z pozlaceného dřeva.

Milovníci historie si v Tovačově vůbec přijdou na své. Tovačovský zámek vznikl přestavbou původního hradu z 11. století, postaveného tehdy jako útočiště lovců v divokých lužních lesích okolo Moravy, poblíž jejího soutoku s Bečvou. Z hradu se postupně stala vodní tvrz. Příkop před hradbami býval napuštěn vodou a bránil posádku před dobyvateli. Dnes je rozparcelován na neučesané zahrádky, ale ještě v husitských dobách nejspíš právě vodní prstenec zachránil tvrz před dobytím. Rybníky a bažiny byly nejlepší obranou před zetem krále Zikmunda, který se Tovačov marně snažil dobýt.

Rybníky a jezera

Přestože rybníky pomohly městu proti nájezdníkům, nezachránilo je to před vysušením. Tovačovští hospodáři totiž usoudili, že víc než je potřebují pole. Z některých se dochovaly jenom názvy: Majetínský, Kuk-

FOTO: JOSEF HAVEL

Zámek Tovačov